

101

Alkoholiskie dzērieni

Eksperimenti ar akcīzi strauji mazina rentabilitāti

Gustavs Zatlers | AS Cēsu alus pārdošanas un mārketinga direktors

Valdības šāgada eksperimenti ar alkohola akcīzes nodokļa likmi ir ļoti negatīvi ietekmējuši visu alkohola nozari. Līdz ar iedzīvotāju pirktspējas samazināšanos ražotāji proporcionāli pieprasījuma kritumam cenu kampaņas veidā samazina produkta gala cenas. Ieņēmumi kritas, un papildus tiek segts akcīzes nodokļa pieaugums, kas strauji samazina kopējo uzņēmuma portfeļa rentabilitāti.

Līdz ar ekonomisko lejupslīdi pieaug pieprasījums pēc

ekonomiskā segmenta produkcijas, kas stimulē nozares pastāvēšanu, bet neveicina ražotāju peļņu un nesekmē nozares kopējo attīstību.

Savukārt, ņemot vērā kopējos Latvijas tautsaimniecības rādītājus, par sekmīgām jāatzīst jebkuras nozares un uzņēmumi, kuru vērtība un rādītāji nav realizējuši lielāku kritumu kā valsts kopējais iekšzemes kopprodukts – 18%. Alus nozare Latvijā vēl turas virs vidējā līmeņa, un tās rezultātus var vērtēt kā labus.

Par veiksmīgu pastāvēšanu alkohola nozarē var būt drošas tās kompānijas, kas šajos nestabilajos apstākļos spēs sekmīgi pārvaldīt ar uzņēmējdarbību saistītos riskus un veiks ieguldījumus nākotnē.

NOZARES ATTĪSTĪBAS PROGNOZE

Bankas viedoklis

NEITRĀLA

GATIS KOKINS,
Parex bankas korporatīvo klientu apkalpošanas daļas vadītājs

Situāciju Latvijas alkohola tirgū nosaka iedzīvotāju pirktspējas samazināšanās, kuru rada ienākumu kritums un palielinātais akcīzes nodoklis. Salīdzinot ar 2008. gadu, arī alkoholisko dzērienu apritē šogad ir vērojams apgrozījuma kritums aptuveni par trešdaļu, tomēr ir būtiskas alkohola patēriņa struktūras izmaiņas. Alus patēriņš valstī faktiski nav mazinājies, kamēr citu alkoholisko dzērienu segmentā 2009. gada pirmajos sešos mēnešos Latvijas iekšējā patēriņā ir 28% kritums.

Īpaši zīmīgs ir fakts, ka Latvijā ražotā alus pārdošana šogad ir samazinājusies par 10%, un šis samazinājums pilnībā aizvietots ar importēto alu. Līdzīgi kā citās tautsaimniecības nozarēs, valūtu devalvācija kaimiņvalstīs, kuru ražoto alu iepērk Latvija, padara minē-

to valstu produkciju konkurētspējīgāku.

Lai arī spiesta pārkārtoties, alkohola tirdzniecības nozare būtiski Latvijas krīzē nav cietusi. Valstī darbojas 78 komersanti – licencēti alkoholisko dzērienu noliktavu turētāji – un 181 alkoholisko dzērienu vairumtirgotājs, kas liecina, ka konsolidācija nozarē vēl ir priekšā, jo mēroga efekts arvien būtiski neietekmē uzņēmumu peļņas maržas.

Redzam, ka spirta ražotāji, kas šogad ir saražojuši par 24% vairāk nekā pērn, savu produkciju galvenokārt eksportē. Savukārt alkoholisko dzērienu (neskaitot alu) ražošana kopumā ir samazinājusies par 19%. Tātad arī alkohola segmentā Latvijas konkurētspēja saglabājas vien zemas pievienotās vērtības produktiem. Jācer, ka algu ko-rekcijas tautsaimniecībā un valsts atbalsts ražotājiem ko mainīs 2010. gadā.

Vieta 2009. gadā	Vieta 2008. gadā	Nosaukums	Uzn. vērtība 2009. gada TOP, milj. LVL	Uzn. vērtība 2008. gada TOP, milj. LVL	Vērtības izmaiņas, %
18	35	LATVIJAS BALZAMS, AS	94.66	63.09	50.03%
40	26	ALDARIS, AS	47.38	80.87	-41.42%
66	76	CĒSU ALUS, AS	22.01	23.62	-6.80%